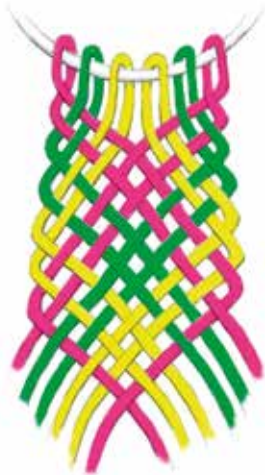

OPPSKRIFTSHEFTE
BUNAD
HVA
ER
DET?

OPPSKRIFTSHEFTE SÆRTRYKK FOR **BUNAD- HVA ER DET?**

Slik lager du nøkkelbånd i hosebåndteknikk	3
Slik lager du vennskapsbånd i hosebåndteknikk	4
Fargelegg selv	5
Grindvevde bånd	6
Slik bruker du grindveven	7
Gjør klar grinda til veving	8
Vevinga	9
Dusk	10
Dusk av renningstrådene, på enden av båndet	11

Slik lager du nøkkelbånd i hosebåndteknikk

Dette trenger du

- Garn i ull eller bomull, gjerne litt tykt og i forskjellige farger
- Karabinkrok eller nøkkelring
- Saks
- 2 tynne strikkepinner. Hvis du skal lage vennskapsbånd se side 10

Forberedelse

Velg farger til båndet ditt. Du kan fargelegge trådene i den rekkefølgen du ønsker for å se hvordan fargene i båndet ditt skal flettes. Tegninger til fargelegging finner du på side 12.

Tre alle trådene gjennom en nøkkelring/karabinkrok, slik at de blir doble og du har 12 tråder å flette med. Del opp trådene slik at du har 6 tråder, eller halvparten av trådene i hver hånd.

Tips

Legg opp fargene symmetrisk mot midten, det gjør det enklere å holde styr på trådene under flettinga. Se bilde og tegning på side 9. Du kan bruke flere tråder, men det må være partall.

Klar til å flette

Du fletter fra venstre og høyre side annenhver gang. Først den ytterste tråden fra venstre, så den ytterste tråden fra høyre, så venstre osv.

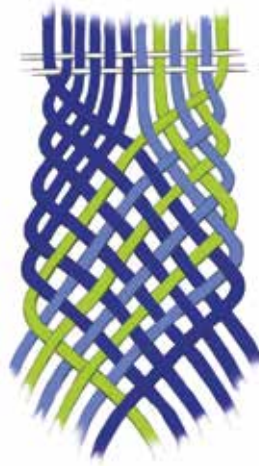
Venstre side: Ta den ytterste tråden og legg den over neste tråd, under neste osv., helt til tråden er i midten.

Høyre side: Ta den ytterste tråden og legg den under neste tråd, over neste, under neste osv., helt til tråden er i midten. Nå kan du flette fra venstre side igjen, så høyre, så venstre, og slik fortsetter du til du synes båndet er langt nok.

Avslutning

Her kan du lage en knute, en surring eller sette på en dusk, slik at flettinga di ikke går opp. Se side 22-25, hvor du finner forslag til avslutning med surring og dusk.

Dette båndet kan du bruke på en nøkkel, på sekken, på glidelåsen i jakken din, ei veske eller der du vil.

Slik lager du vennskapsbånd i hosebåndteknikk

Nå skal du legge opp på pinner, og ikke rundt en ring som du gjorde på nøkkelbåndet. Når du legger opp på pinner, kan du variere fargene på trådene enkeltvis. Her er trådene lagt opp på to pinner, men trådene har forskjellig farge på høyre og venstre side. Det gir andre mønstre. Du kan også velge å ha det samme mønsteret som på nøkkelringen. Tegninger til fargelegging finner du på side 13.

Båndene er fletta inn mot midten, som forklart på side 8. Når du har lært teknikken, kan du legge opp fargene friere og få mange forskjellige mønstre. Å legge opp på pinner er vanlig når en fletter hosebånd, for å slippe å flette med så lange tråder. I tillegg blir mønsteret speilvendt på den andre halvdel av båndet. Se eksempel på hosebånd på side 6 og 7.

1. Forberedelse

Klipp til 12 tråder som er ca. dobbelt så lange som båndet du skal lage. Legg trådene utover et bord, slik at alle trådene ligger ved siden av hverandre. Ta to tynne strikkepinner og vev pinnene

inn på midten av trådlengdene. Du legger den ene pinnen over første tråd, under neste, over neste osv. Den andre pinnen vever du motsatt. Nå har du halvparten av trådene på hver side av pinnene. Fest de to pinnene til hverandre med en strikk i hver ende. Se tegning og bilde på side 11.

Tips

Det kan være lurt å feste trådene du ikke fletter med i en knute, som vist på side 11. Du kan også bruke en spenne eller en strikk.

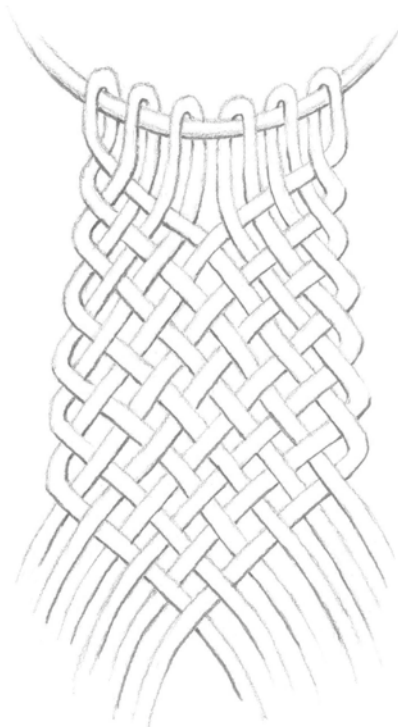
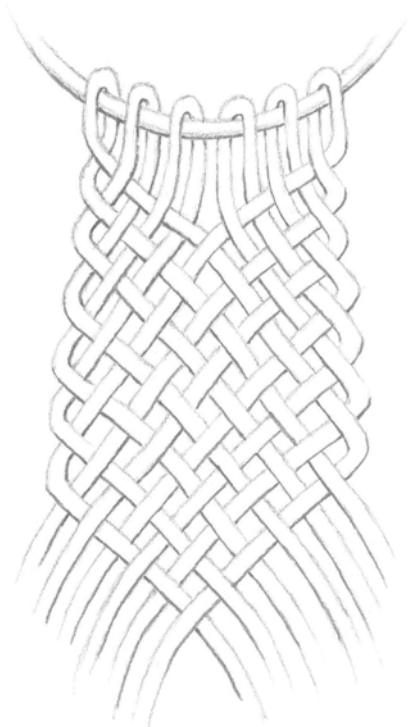
2. Klar til å flette

Du fletter helt likt som nøkkelbåndet, se forklaring på side 8. Først fletter du på den ene siden av pinnene, og når du har flettet halve båndet, tar du pinnene ut. Nå kan du flette andre del av båndet. Når båndet går rundt håndleddet, er det langt nok til et armbånd.

3. Avslutning

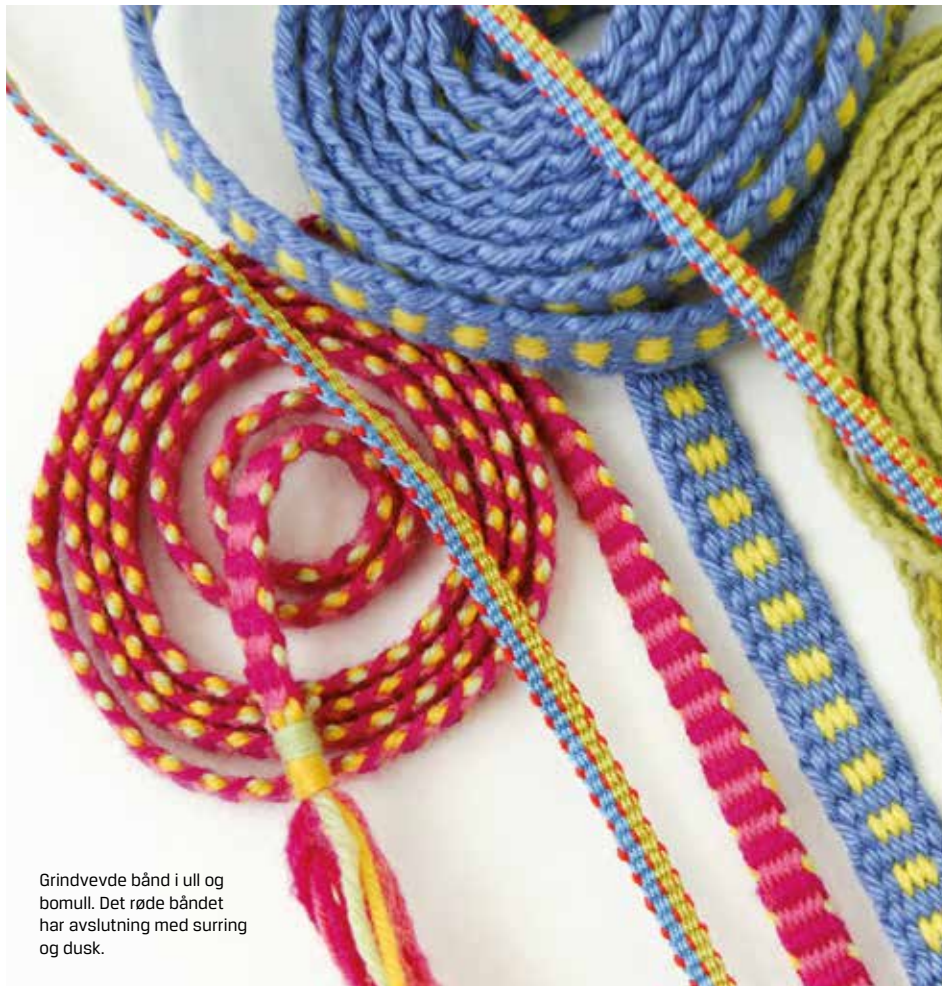
Avslutt med å flette en vanlig flette av trådene på hver av endene. Knyt nederst, slik at fletten ikke går opp igjen. Disse flettene/tvinningene bruker du til å knyte båndet rundt håndleddet, se bilde 3 på side 11.

Fargelegg selv
Nøkkelbånd

Fargelegg selv
Vennskapsbånd

Grindvevde bånd i ull og bomull. Det røde båndet har avslutning med surring og dusk.

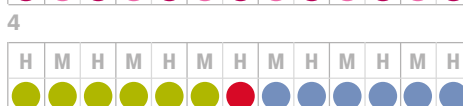
Grindvevde bånd

Grind er et enkelt og gammelt vevredskap, som tidligere ble laget i tre eller bein. Til de fleste bunadene bruker en grindvevde bånd, med egne farger og mønstre.

Bakerst i heftet finner du ei lita grind. Denne grinda er laget av resirkulert pvc. For å komme i gang med veving på

grind, er det best å få hjelp av en som har litt erfaring, fordi det er litt mange tråder å holde styr på. På bildet ser du bånd i bomull og ull, som alle har 13 renningstråder. Alle disse båndene, og mange flere varianter, kan du veve på grinda di.

For å lage disse båndene, trer du trådene i grinda på denne måten. Se forklaring på side 16.

Slik bruker du grindveven

Dette trenger du

Materiale: Garn som er glatt og fast. Både ull og bomull er godt egnet. Velg en tykkelse som går lett gjennom hullene i grinda.

Utstyr: En grindvev, et belte i livet, en liten skyttel eller ei pappskive, saks, poseklemme, stoppenål og tvinge.

Forberedelse

Bestem deg for hvilke farger du vil ha på renningstrådene. Rekkefølgen du trer fargene på renningstrådene, bestemmer mønsteret på båndet. Du kan lage mange ulike mønstre, se eksempler på side 14 og 15. Innslagstråden blir bare synlig på kantene av båndet.

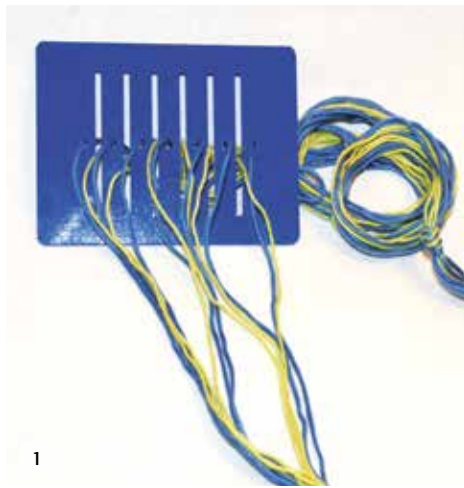

Rutene viser i hvilken rekkefølge du trer trådene i grinda. Det heter ei renneliste. Renningen på instruksjonsbildene har 7 blå tråder og 6 grønne tråder, og fargene er tredd i rekkefølgen som vist til høyre.

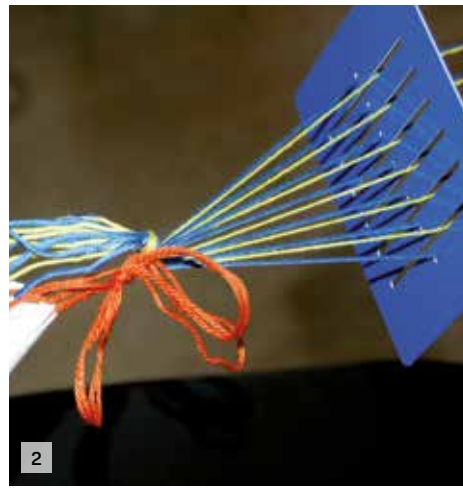
H = hull i grinda ●
M = mellomrom i grinda ●

Du kan bruke rutearket og tegne dine egne fargekombinasjoner. For å få mønstrene som er vist her og på side 14/15, må du tre trådene i hullene og mellomrommene som rennelista over viser.

1

2

3

4

5

Gjør klar grinda til veving

- 1 Klipp 13 like lange tråder i 1 meters lengder, eller lengre om du skal lage et lengre bånd. Du må beregne at det forsvinner ca. 20 – 25 cm til knytting i endene av renninga.

Tre renningstrådene i hull og mellomrom i den rekkefølgen du har valgt. Knyt alle trådene på baksiden eller framsiden av grinda i en knute.

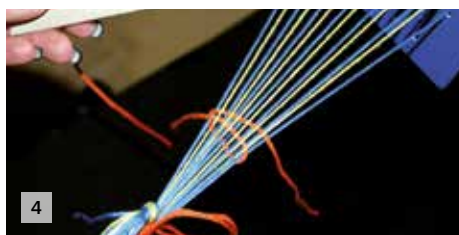
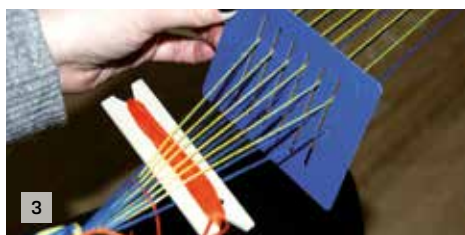
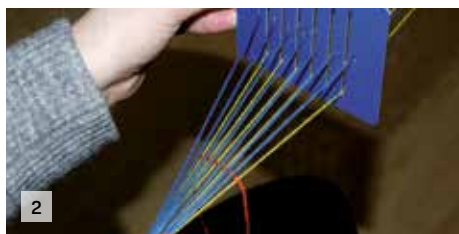
Trekk grinda til den andre enden av renninga for å jevne trådene, og lag en knute i denne enden også.

- 2 Når du starter vevinga kan du tre en tråd gjennom den ene knuten, da er det enkelt å knyte den til beltet i livet.

- 3 Fest den andre knuten i et dørhåndtak eller ei tvinge.

- 4 Gjør klar skyttelen med innslagstråd. Nøst opp litt innslagstråd på en skyttel eller ei pappskive. Bruk gjerne tykk tråd i innslaget, da går vevinga fortere og båndet blir litt stivere.

- 5 Slik strammer du renninga når du skal veve. Sett deg på en stol og stram opp renninga, som vist på bilde 5 på side 18.

Vevinga

Ved å løfte og senke grinda skiller du trådene. Annenhver tråd går opp og annenhver tråd går ned.

- 1 Når du hever grinda er det renningstrådene i hullene i grinda som er i det øverste laget av skillet. Når du senker grinda er det renningstrådene i mellomrommene på grinda som kommer i det øverste laget.
- 2 Løft grinda, legg inn et innslag med skyttelen i skillet, ved å føre hele skyttelen fra venstre til høyre.
- 3 Senk grinda slik at du får et nytt skille. Legg inn et innslag med skyttelen fra høyre til venstre.
- 4 og 5 For å få god stramming i starten av båndet, er det smart å legge enden fra første innslag inn i samme skille som du la det andre innslaget i. Ta tak i de to endene og stram godt til.

- 6 og 7 Fortsett vevinga ved å heve og senke grinda annenhver gang, og legg inn et innslag i hvert skille, som forklart i punkt 2 og 3. Samtidig som du legger inn innslagstråden, legger du skyttelen inn i skillet og slår mot deg. Dette gjør du for å få båndet fast og tett.

- 8 Når du har vevd et stykke og armene ikke når bort til grinda, må du sette deg nærmere dørhåndtaket/tvinga. Du løsner knuten i beltet ved kroppen din og kan sette på en poseklemme. Stram deretter båndet og renningstrådene, slik at vevinga kommer nærmere kroppen.

Fortsett vevinga som vist på bildene, til båndet er langt nok.

Avslutning

Se forslag til avslutninger på side 22-25. I boka Vev vel og på www.unghusflid.no kan du finne flere måter å bruke grinda di på. Der er det også flere tips til hvordan du kan lage avslutninger på båndet, og hva du kan bruke båndet ditt til.

Alle duskene er laget med surring. De to duskene til venstre er laget med renningstrådene i båndet. De tre duskene til høyre er laget på pappskive. Se tegning side 23 og bilder side 24 og 25.

Dusk

Til avslutning på båndene er det vanlig å tvinne snorer eller lage forskjellige dusker. Her kan du prøve deg på en dusk med surring, se tegning på side 23 og bilder med beskrivelse på side 24-25. Dusken kan være tykk eller tynn. Du kan lage den som avslutning på båndet, eller som en egen dusk av garn, som deretter monteres på båndet.

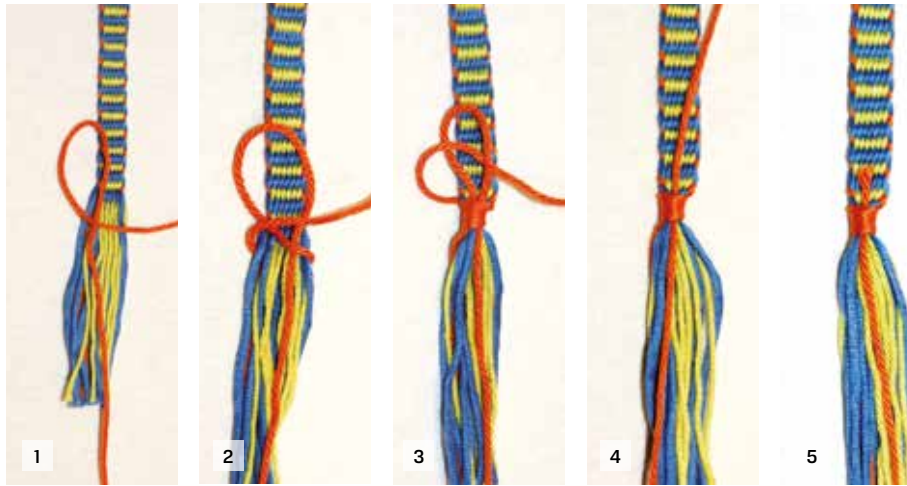
Dette trenger du

- Garn i de fargene du ønsker
- Saks og stoppenål
- Linjal eller pappskive, om du vil lage en tykkere dusk

Dusk med surring

Surring er måten tråden låses på. Se den røde tråden på tegningen. Alle duskene som er vist i heftet, er laget med samme surring som tegningen viser.

Dusk av renningstrådene, på enden av båndet

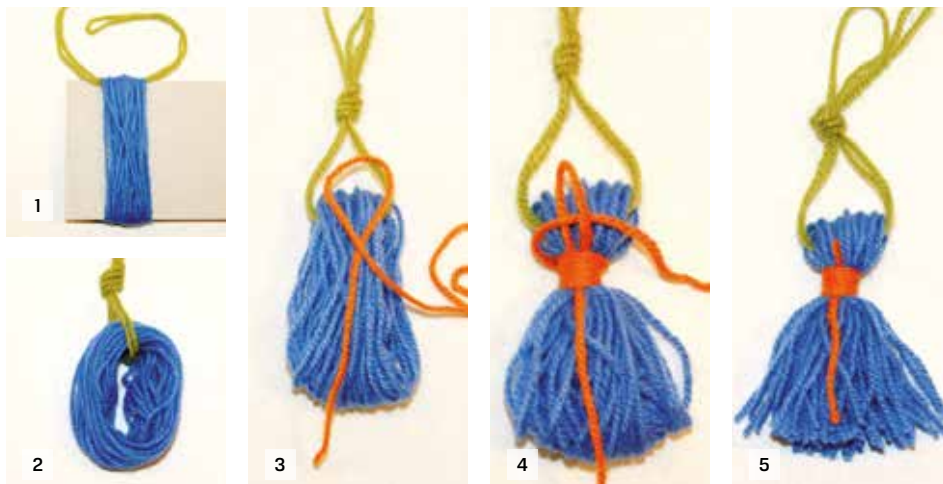
Velg hvilken farge du vil ha på surringa og se på bildene. Tegningen på side 23 viser hvordan tråden går bak surringa og låses når den blir strammet.

- 1 Begynn med å legge ei løkke av tråden langs enden på båndet.
- 2 Hold i dusken nederst og lag en tett surring oppover mot løkka, til du synes surringa er lang nok.

3 Tre enden av tråden du surrer med, gjennom løkka.

4 Dra i begge endene på surringa, slik at løkka og enden du smettet inn i den, kommer bak selve surringa og blir låst.

5 Klipp av øverste og nederste ende av surringa og klipp til dusken slik at den får passe lengde.

Slik lager du egen dusk

1 Surr garnet rundt en linjal eller pappskive. Når du synes dusken virker tykk nok, smetter du inn en dobbel tråd langs kanten av linjalen/pappskiva.

2 Knyt sammen den doble tråden og ta dusken av linjalen/pappskiva, slik at garnet til dusken blir hengende i ei løkke.

3 og 4 Lag surringa som forklart på side 24.

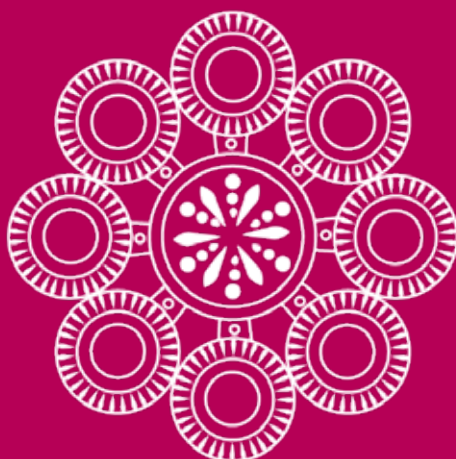
5 Klipp opp løkkene nederst på dusken og frisér den litt til du synes den er fin.

Skal du sy dusken på enden av båndet, bretter du inn båndet og syr til, slik at båndet ikke rakner. Så kan du sy på dusken, med den doble tråden, på enden av båndet. Se bilde av rød dusk på side 22.

Denne dusken kan du også bruke på en nøkkelring eller andre steder.

Tips

Bredden på det du vikler garnet over, avgjør lengden på dusken. Surrer du mye garn rundt linjalen/pappskiva, blir dusken tykk.

Heftet fås kjøpt i sin helhet hos
Norges Husflidslag: www.husflid.no/nettbutikk
Samarbeidspartnere

NORSK INSTITUTT FOR
BUNAD OG
FOLKEDRAKT

STUDIEFORBUNDET
KULTUR OG TRADISJON

Norsk
folkedraktforum

NORGES
HUSFLIDSLAG

Med støtte frå:

